



## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

#### 1. วัตถุประสงค์ของการแข่งขัน

- 1) เพื่อเป็นการส่งเสริมทักษะการประกวดมารยาทไทย ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา
- 2) เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา ได้ใช้ความรู้ ความสามารถที่ได้จากการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานจริง
- 3) เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา ได้รับประสบการณ์นอกเหนือจากการศึกษาในห้องเรียน
- 4) เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 5) เพื่อยกระดับทักษะฝีมือของผู้เรียนอาชีวศึกษาสู่มาตรฐานวิชาชีพ

#### 2. คุณสมบัติของผู้เข้าประกวด แข่งขัน

##### 2.1 คุณสมบัติทั่วไป

- 1) เป็นสมาชิกประเภทสามัญขององค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ระดับสถานศึกษา
- 2) เป็นนักเรียน นักศึกษาในระบบ หรือระบบทวิภาคี (ไม่เป็นพนักงานประจำบริษัท) ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและได้ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- 3) ระดับจังหวัด ต้องผ่านการแข่งขัน และได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับสถานศึกษา
- 4) ระดับภาค ต้องผ่านการแข่งขัน และได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับจังหวัด
- 5) ระดับชาติ ต้องผ่านการแข่งขัน และได้รับรางวัลชนะเลิศ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ในระดับภาค

##### 2.2 ข้อกำหนด

- 1) กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- 2) ผู้เข้าประกวด 2 คน ครูผู้ควบคุมทีม 1 คน
- 3) ยื่นใบสมัครพร้อมหลักฐาน และลงทะเบียนรายงานตัวเข้าร่วมการประกวดด้วยตนเอง และเข้าประชุมรับฟังการชี้แจงวิธีการประกวดและจับสลากสำหรับการประกวด
- 4) ผู้เข้าร่วมประกวดแต่งกายด้วยชุดนักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษาให้สุภาพเรียบร้อย

#### 3. รายละเอียดของการแข่งขัน

##### 3.1 สมรรถนะรายวิชา

แบบปฏิบัติมารยาทไทยที่ถูกต้องตามแบบแผนการปฏิบัติมารยาทไทย (ตามแบบของกระทรวงวัฒนธรรม)





## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

### 3.2 งานที่กำหนด

#### 3.2.1 ท่าที่กำหนดในการประกวด 5 ท่า ดังนี้

1. ท่าบังคับ ผู้เข้าประกวดทุกคนจะต้องปฏิบัติ
  - 1.1 การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์
  - 1.2 การถวายความเคารพพระมหากษัตริย์
2. ท่าบังคับเลือก ผู้เข้าประกวดจะจับสลากเลือกประกวด 3 ท่า
  - 2.1 ประเคนสิ่งของแด่พระสงฆ์
  - 2.2 กราบผู้ใหญ่ขณะผู้ใหญ่นั่งพื้น
  - 2.3 รับสิ่งของจากผู้ใหญ่อย่างเป็นพิธีการ (ผู้ใหญ่ยืน, ผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้, ผู้ใหญ่นั่งพื้น)
  - 2.4 การไหว้และเดินผ่านผู้ใหญ่ (ผู้ใหญ่ยืน, ผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้, ผู้ใหญ่นั่งพื้น)
3. ผู้เข้าประกวดจับสลากได้ในข้อ 2.3 และ 2.4 ให้ดำเนินการจับสลากกิจกรรมการประกวด

ในวงเล็บเพียง 1 รายการ หรืออยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ

### 3.3 รายละเอียดทำการปฏิบัติมารยาทไทย ของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

“มารยาทไทย” หมายถึง กิริยา วาจา ที่สุภาพเรียบร้อยที่บุคคลพึงประพฤติ ปฏิบัติในสังคม โดยมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมตามกาลเทศะ มารยาทไทยครอบคลุมถึงกิริยา วาจาต่าง ๆ เช่น การแสดงความเคารพ การส่งและการรับสิ่งของ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การแสดงกิริยาอาการ การรับประทานอาหาร การให้และรับบริการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำ พูด การฟัง การใช้เครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติในพิธีการต่างๆ

#### 3.3.1 การแสดงความเคารพ

การแสดงความเคารพมีหลายลักษณะ เช่น การประนมมือ การไหว้ การกราบ การคำนับ การถวายความเคารพ การที่จะแสดงความเคารพในลักษณะใดนั้น ต้องพิจารณาผู้ที่รับความเคารพด้วยว่าอยู่ในฐานะเช่นใด หรือในโอกาสใด แล้วจึงแสดงความเคารพให้ถูกต้องและเหมาะสม การแสดงความเคารพแบ่งได้ดังนี้ คือ

##### 1) การไหว้ (วันทนา หรือ วันทา)

การปฏิบัติในท่าไหว้ประกอบด้วยกิริยา 2 ส่วน คือ การประนมมือ และการไหว้

การประนมมือ (อัญชลี) เป็นการแสดงความเคารพ โดยการกระพุ่มมือเล็กน้อย ให้ปลายนิ้วทั้งสองข้างชิดกัน ฝ่ามือทั้งสองประกบเสมอกันแนบหว่างอก ปลายนิ้วเฉียงขึ้นพอประมาณ แขนแนบลำตัว ไม่กางศอก ทั้งชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน การประนมมือนี้ ใช้ในการสวดมนต์ ฟังพระสวดมนต์ ฟังพระธรรมเทศนา ขณะสนทนากับพระภิกษุ รับพรจากผู้ใหญ่ และรับความเคารพจากผู้มีอายุน้อยกว่า เป็นต้น

การไหว้ (วันทนา หรือ วันทา) เป็นการแสดงความเคารพโดยการประนมมือ แล้วยกมือทั้งสองขึ้นจรด





## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

ใบหน้า ให้เห็นว่าเป็นการแสดงความสามารถอย่างสูง การไหว้แบบไทย แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ตามระดับบุคคล

**ระดับที่ 1 การไหว้พระ** ได้แก่ การไหว้พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ รวมทั้งปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ในกรณีที่ไม่สามารถกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ได้ ให้ประนมมือ แล้วยกขึ้นพร้อมกับ ค้อมศีรษะลง ให้หัวแม่มือจรดหว่างคิ้ว ปลายนิ้วชี้แนบส่วนของหน้าผาก

**ระดับที่ 2 การไหว้ผู้มีพระคุณและผู้ที่มีอายุมาก** ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพนับถือ ให้ประนมมือ แล้วยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลง ให้หัวแม่มือจรดปลายจมูก ปลายนิ้วชี้แนบหว่างคิ้ว

**ระดับที่ 3 การไหว้บุคคลทั่วไปที่เคารพนับถือ หรือผู้ที่มีอายุมากกว่าเล็กน้อย** ให้ประนมมือ แล้วยกขึ้นพร้อมกับค้อมศีรษะลง ให้หัวแม่มือจรดปลายคาง ปลายนิ้วชี้แนบปลายจมูก

สำหรับการไหว้ในระดับที่ 3 นี้ จะใช้แสดงความเคารพผู้ที่มีอายุเท่ากันหรือเพื่อนกันได้ด้วย โดยยืนตรงไหว้ไม่ต้องค้อมศีรษะลง

อนึ่ง สำหรับหญิง การไหว้ทั้ง 3 ระดับ อาจจะถอยเท้าข้างใดข้างหนึ่งตามถนัดไปข้างหลังครึ่งก้าว แล้วย่อเข่าลงพอสมควรพร้อมกับยกมือขึ้นไหว้

กรณีการไหว้ผู้เสมอกัน ให้ไหว้ระดับที่ 3 ทั้งชาย และหญิง โดยยืนตรงไหว้

## 2) การกราบ (อภิวาท) เป็นการแสดงความเคารพอย่างสูง มี 2 แบบ

(1) การกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ เป็นการใช้อวัยวะทั้ง 5 คือ หน้าผาก 1 มือและข้อศอก ทั้ง 2 เข่าทั้ง 2 สัมผัสกับพื้น การกราบมี 3 จังหวะ คือ

### ท่าเตรียม

**ชาย** นั่งคุกเข่าตัวตรงปลายเท้าตั้ง ปลายเท้าและส้นเท้าชิดกัน นั่งบนส้นเท้า เข่าทั้งสองห่างกัน พอประมาณ มือทั้งสองวางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง นิ้วชิดกัน (ท่าเทพบุตร)

**หญิง** นั่งคุกเข่าตัวตรง ปลายเท้าราบ เข่าถึงปลายเท้าชิดกัน นั่งบนส้นเท้า มือทั้งสองวางคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง นิ้วชิดกัน (ท่าเทพธิดา)

### ท่ากราบ

จังหวะที่ 1 (อัญชลี) ยกมือขึ้นในท่าประนมมือ

จังหวะที่ 2 (วันทนา หรือ วันทา) ยกมือขึ้นไหว้ตามระดับที่ 1 การไหว้พระ

จังหวะที่ 3 (อภิวาท) ทอดมือทั้งสองลงพร้อม ๆ กัน ให้มือและแขนทั้งสองข้างราบกับพื้น คว่ำมือ ห่างกันเล็กน้อย พอให้หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือทั้งสอง

**ชาย** ศอกทั้งสองข้างวางต่อจากเข่าราบไปกับพื้น หลังไม่โก่ง





## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

**หญิง** ศอกทั้งสองข้างคร่อมเข่าเล็กน้อย ราบไปกับพื้น หลังไม่โก่ง

ทำสามจังหวัดให้ครบ 3 ครั้ง ยกมือขึ้นไหว้ในท่าไหว้พระ แล้ววางมือคว่ำเหนือเข่าทั้งสองข้าง เหมือนในท่าเตรียมกราบ จากนั้นให้เปลี่ยนอิริยาบถตามความเหมาะสม

(2) การกราบผู้ใหญ่ เป็นการกราบผู้มีพระคุณและผู้ที่มียุมาก ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ครู อาจารย์ และผู้ที่เราเคารพ ผู้กราบทั้งชายและหญิงนั่งพับเพียบ ทอดมือทั้งสองข้างลงพร้อมกัน ให้แขนทั้งสองคร่อมเข่า ที่อยู่ด้านล่างเพียงเข่าเดียว มือประนมตั้งกับพื้น ไม่แบมือ ค้อมตัวลงให้สันจมูกแตะนิ้วแม่มือในขณะกราบ ไม่กระดกนิ้ว ขึ้นรับหน้าผาก กราบเพียงครั้งเดียว จากนั้นเปลี่ยนอิริยาบถโดยการนั่งสำรวมประสานมือ แล้วเดินเข้า ถอยหลัง พอประมาณ จึงลุกขึ้นจากไป

**3) การคำนับ** เป็นการแสดงความเคารพแบบสากล ในกรณีที่ไม่สามารถไหว้ หรือกราบได้ เช่น การเคารพธงชาติ เมื่อเพลงจบให้ค้อมศีรษะคำนับ โดยทั้งชายและหญิง ให้ยืนตัวตรง สันเท้าชิดกัน สำหรับชายปลายเท้าห่างกันเล็กน้อย สำหรับหญิงสันเท้าและปลายเท้าชิดกัน มือปล่อยไว้ข้างลำตัว ปลายนิ้วกลางแตะตะเข็บกางเกง หรือกระโปรงด้านข้าง ค้อมช่วงไหล่และศีรษะลงเล็กน้อย แล้วเงยหน้าขึ้นในท่าตรง

#### **4) การถวายความเคารพพระมหากษัตริย์**

สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการถวายความเคารพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ และพระราชวงศ์ สำหรับข้าราชการพลเรือน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

##### **การถวายความเคารพสำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนชาย**

(1) การถวายคำนับ ให้ยืนตรงขาชิด ปลายเท้าแยกพองาม มือทั้งสองแนบลำตัว ค้อมลำตัว พอประมาณ พร้อมก้มศีรษะลง แล้วตั้งศีรษะโดยเงยหน้าขึ้นช้า ๆ พร้อมตั้งลำตัวจนอยู่ในท่าตรง

(2) การทำวันทยหัตถ์ ให้ใช้ในกรณีแต่งเครื่องแบบ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน และสวมหมวก โดยให้ยืนตรงขาชิด ปลายเท้าแยกพองาม แล้วทำวันทยหัตถ์ หากเป็นการแต่งเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน แต่ไม่สวมหมวก ให้ใช้วิธีการถวายคำนับ ตามข้อ (1)

##### **การถวายความเคารพสำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนหญิง**

(1) การถอนสายบัวให้ใช้แบบพระราชนิยมอย่างเดียว โดย

(1.1) ให้ยืนตรง หันหน้าไปทางที่ประทับ ใช้เท้าขวาเป็นหลัก ชักเท้าซ้ายไปทางด้านหลังของเท้าขวาที่ยืนอยู่

(1.2) ย่อตัวให้ต่ำลงช้า ๆ แต่อย่าให้ถึงพื้น ขณะที่ชักเท้าซ้าย ให้ยกมือทั้งสองข้างขึ้นวางประสานกันบนหน้าขาเหนือเข่า โดยใช้มือขวาทับมือซ้าย





## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

(1.3) ค้อมตัวเล็กน้อย ทอดสายตาลง

(1.4) เสร็จแล้วยืนตรง มือแนบข้างลำตัว

(2) การทำวันทยหัตถ์ ให้ใช้ในกรณีแต่งเครื่องแบบ ข้าราชการฝ่ายพลเรือน และสวมหมวก โดยให้ยืนตรงขาชิด ปลายเท้าแยกพองาม แล้วทำวันทยหัตถ์ หากเป็นการแต่งเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน แต่ไม่สวมหมวก ให้ใช้วิธีถอนสายบัว (ตามข้อ (1))

การถวายความเคารพตามข้อ (1) และ ข้อ (2) ให้ใช้กับการถวายความเคารพ พระบรมฉายาลักษณ์ พระบรมสาทิสลักษณ์ และพระบรมรูป หรือ การถวายราชสักการะพระบรมราชานุสรณ์ ด้วย

สำหรับประชาชนทั่วไป การถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ และพระราชวงศ์

ชาย ใช้วิธีถวายนั่ง โดยค้อมตัวต่ำพอสมควร

หญิง ใช้วิธีถวายนั่ง โดยถอนสายบัว แบบพระราชนิยม

### 3.3.2 การประเคนสิ่งของแด่พระภิกษุ และการรับสิ่งของจากพระภิกษุ

1) การประเคนสิ่งของแด่พระภิกษุ หมายถึง การถวายสิ่งของโดยส่งให้ตามวิธีการทางวินัย ถ้าเป็นสิ่งของที่พอยกได้ ใช้สองมืดยกแล้วประเคนในระยะหัตถบาส (หัตถบาส หมายถึง บ่วงมือ) ถ้าเป็นสิ่งของใหญ่เกินกว่าที่จะยกได้ เช่น เรือ รถ หรือกุฎี ให้กล่าวคำถวายหรือถวายเอกสารประกอบสิ่งนั้น

วิธีการประเคนสิ่งของ ชายและหญิงปฏิบัติดังนี้

กรณีที่พระภิกษุนั่งกับพื้น ถวายสิ่งของเดินเข้าเข้าไปในระยะหัตถบาส แล้วยกสิ่งของขึ้นประเคน ชายจะประเคนสิ่งของแด่พระภิกษุในลักษณะมือต่อมือได้เลย ส่วนหญิงจะต้องวางบนผ้าที่พระภิกษุทอดออกมา จะไหว้หรือกราบแล้วแต่กาลเทศะ ถอยโดยวิธีเดินเข้า เมื่อห่างพอประมาณ จึงลุกขึ้นหันหลังกลับ

กรณีพระภิกษุนั่งบนเก้าอี้หรืออาสนะ ไม่ต้องเดินเข้า แต่เข้าไปให้ได้ระยะหัตถบาส และประเคนตามวิธีดังกล่าวข้างต้น ถ้ามีสิ่งของถวายหลายอย่าง ควรประเคนทีละอย่าง แต่ถ้ามีภาชนะใส่ไว้ ก็ประเคนทั้งภาชนะได้

2) การรับสิ่งของจากพระภิกษุ ก่อนรับสิ่งของ ให้เข้าไปใกล้ในระยะพอประมาณ แล้วแสดงความเคารพ จะกราบหรือไหว้ตามความเหมาะสม

ชาย ให้ยืนสองมือรับสิ่งของเบาและสิ่งของหนัก แล้วถอยกลับ

หญิง พระภิกษุจะวางสิ่งของไว้ตรงหน้า อาจวางไว้บนผ้า ถ้าเป็นสิ่งของเบาให้เอื้อมมือขวาไปหยิบ หากเป็นสิ่งของหนัก ให้ใช้ทั้งสองมือยกของออกจากผ้าด้วยอาการสำรวม แล้วถอยกลับ





เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

### 3.3.3 การส่งสิ่งของให้ผู้ใหญ่และการรับสิ่งจากผู้ใหญ่

สิ่งของที่จะส่งหรือรับมี 2 ลักษณะ คือ สิ่งของหนักและสิ่งของเบา สิ่งของหนักให้ถือสองมือ สิ่งของเบาให้ถือมือเดียว โดยถือด้วยมือขวา มือซ้ายแนบลำตัว สิ่งของที่จะส่งหรือรับ ควรถือตามขวาง ถ้าเป็นสมุดหรือหนังสือ ควรหันทางสันไปทางผู้รับ

#### 1) การส่งและรับสิ่งของอย่างเป็นพิธีการ

คำว่า “พิธีการ” ในที่นี้คือ การกระทำที่เป็นพิธี มีกำหนดการ และมีระเบียบปฏิบัติ ซึ่งอาจไม่เหมือนกับวิธีปฏิบัติที่เป็นส่วนตัว

##### (1) การส่งสิ่งของขณะผู้ใหญ่ยืน

ชาย ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรงก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า พร้อมกับค้อมตัวเล็กน้อย ส่งสิ่งของแล้วถอยเท้าขวากลับ แสดงความเคารพ โดยการไหว้ 1 ครั้ง แล้วถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

หญิง ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า พร้อมกับยกตัวเล็กน้อย ส่งสิ่งของ ไหว้ในขณะที่ย่อตัวอยู่ แล้วถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง ถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

ในกรณีที่ใช้พานส่งสิ่งของ ให้จับคอปานทั้งสองมือ เดินเข้าไปให้ได้ระยะพอประมาณ ทำความเคารพ (ชาย คำนับ หญิงค้อมศีรษะเล็กน้อย) ยกพานส่งสิ่งของ เมื่อผู้ใหญ่รับสิ่งของไปแล้ว ลดพานลงถือในลักษณะเดิม ชายและหญิงทำความเคารพ ถอยพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

##### (2) การส่งสิ่งของ ขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้

ชาย ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวาลงเข้าซ้ายส่งสิ่งของ เสร็จแล้วยืนตรง ไหว้ 1 ครั้ง ถอยหลังพอประมาณ จึงหันหลังกลับ

หญิง ถือสิ่งของเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวา ไปข้างหน้า ลงเข้าซ้ายส่งสิ่งของ ไหว้ขณะที่ลงเข้า เสร็จแล้วยืนตรง ถอยพอประมาณจึงหันหลังกลับ

ในกรณีที่ใช้พานส่งสิ่งของ ถือพานเดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ทำความเคารพ โดยชายคำนับ หญิงค้อมศีรษะ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ลงเข้าซ้ายส่งสิ่งของ เสร็จแล้วยืนตรง ทำความเคารพอีก 1 ครั้ง ถอยพอประมาณจึงหันหลังกลับ

##### (3) การส่งสิ่งของ ขณะผู้ใหญ่นั่งกับพื้น

ชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน ถ้าเป็นผู้ใหญ่ที่มีพระคุณหรือผู้ที่มีอายุมาก ให้ผู้ที่เข้าไปส่งสิ่งของ เดินเข้าถือสิ่งของ ห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ นั่งพับเพียบขาขวาทับขาซ้าย (ให้หัวเข่าซ้ายตรงผู้ใหญ่) วางสิ่งของเฉียงเข้าขวาเล็กน้อย กราบผู้ใหญ่ 1 ครั้ง ส่งสิ่งของให้ผู้ใหญ่ ถ้าเป็นสิ่งของเบาให้ส่งด้วยมือขวา มือซ้าย



Signature



## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

วางคว่าอยู่เหนือเข้าซ้าย ถ้าเป็นสิ่งของหนักให้ใช้ทั้งสองมือส่งสิ่งของ ถ้าผู้ใหญ่สนทนาด้วยก็ให้นั่งลักษณะสำรวม  
เมื่อจะลากลับกราบ 1 ครั้ง ถอยโดยวิธีเดินเข้าห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ลูกขี้นยืน จิ้งหันหลังกลับ

ในกรณีผู้ใหญ่อายุไม่มาก ให้แสดงความเคารพด้วยการไหว้ตามระดับ

#### (4) การรับสิ่งของ ขณะผู้ใหญ่นั่ง

ชาย เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรงไหว้ 1 ครั้ง ตามระดับ ก้าวเท้าขวาไป  
ข้างหน้า เปิดส้นเท้าซ้าย รับสิ่งของ ถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง ถอยหลังพอประมาณ จิ้งหันหลังกลับ

อีกแบบหนึ่ง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง คำนับ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า  
เปิดส้นเท้าซ้าย โนมตัวไปข้างหน้าเล็กน้อย รับสิ่งของด้วยมือขวา มือซ้ายแนบลำตัว แล้วถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง  
คำนับอีก 1 ครั้ง ถอยพอประมาณจิ้งหันหลังกลับ

หญิง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ไหว้ตามระดับของผู้ส่งสิ่งของ ก้าวเท้าขวาไป  
ข้างหน้าย่อตัวรับสิ่งของ แล้วถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง ถอยพอประมาณจิ้งหันหลังกลับ

#### (5) การรับสิ่งของ ขณะผู้ใหญ่นั่งเก้าอี้

ชาย เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ค้อมตัวไหว้ตามระดับ ก้าวเท้าขวาไป  
ข้างหน้า ลงเข้าซ้าย รับสิ่งของ ถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง ถอยพอประมาณ จิ้งหันหลังกลับ

ถ้าเป็นสิ่งของหนัก ให้รับด้วยมือขวา แล้วใช้มือซ้ายช่วยประคอง

อีกแบบหนึ่ง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง คำนับ ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า  
ลงเข้าซ้าย รับสิ่งของด้วยมือขวา มือซ้ายแนบลำตัว ถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง คำนับอีก 1 ครั้ง ถอยพอประมาณ  
จิ้งหันหลังกลับ

หญิง เดินเข้าไปห่างจากผู้ใหญ่พอประมาณ ยืนตรง ก้าวเท้าขวาไปข้างหน้า ลงเข้าซ้าย เปิดส้นเท้า  
ขวาลเล็กน้อยพร้อมกับไหว้ตามระดับ รับสิ่งของด้วยมือขวา มือซ้ายแนบลำตัว ถอยเท้าขวากลับ ยืนตรง ถอยพอประมาณ  
จิ้งหันหลังกลับ

ถ้าเป็นสิ่งของหนัก ให้รับสิ่งของสองมือ

#### (6) การรับสิ่งของ ขณะผู้ใหญ่นั่งกับพื้น

ชายและหญิงปฏิบัติเหมือนกัน ถ้าเป็นผู้ใหญ่ที่มีพระคุณหรืออายุมาก ให้เดินเข้าเข้าไปใกล้  
ผู้ใหญ่อพอประมาณ นั่งพับเพียบขาขวาทับขาซ้าย กราบผู้ใหญ่ 1 ครั้ง แล้วรับสิ่งของ วางสิ่งของเอียงเข้าขวาลเล็กน้อย  
ถ้าผู้ใหญ่นสนทนาด้วย ให้นั่งในลักษณะสำรวม ก่อนจะลากลับให้กราบ 1 ครั้ง ถือสิ่งของ เดินเข้าถอยพอประมาณ ลูกขี้น  
ถอยพอประมาณ จิ้งหันหลังกลับ

ในกรณีที่ผู้ใหญ่อายุไม่มาก ให้แสดงความเคารพด้วยการไหว้ตามระดับ





## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

## 2) การส่งและการรับสิ่งของอย่างไม่เป็นพิธีการ

การส่งและการรับสิ่งของอย่างไม่เป็นพิธีการ หมายถึง การส่งและรับสิ่งของ เป็นการส่วนตัว ขณะที่ผู้ใหญ่นั่งหรือนั่งเก้าอี้ หรือนั่งบนพื้นในบ้าน ทั้งชายและหญิงควรปฏิบัติด้วยกริยานอบน้อมด้วยการทำความเคารพตามระดับ เมื่อจะส่งสิ่งของ ให้ส่งสิ่งของก่อนแล้วจึงไหว้ และเมื่อจะรับสิ่งของให้ไหว้ก่อนแล้วจึงรับ ทั้งนี้พึงปฏิบัติให้เหมาะสมตามกรณี เมื่อจะลากลับให้ไหว้อีกครั้งหนึ่ง

### 3.3.4 การเดินผ่านผู้ใหญ่

- 1) ขณะผู้ใหญ่ยืน ให้เดินผ่านระยะห่างพอสมควรในลักษณะสำรวจมมือไว้ข้างลำตัว แล้วค้อมตัวเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่
- 2) ขณะผู้ใหญ่ นั่งเก้าอี้ ให้เดินผ่านระยะห่างพอสมควรในลักษณะสำรวจมมือไว้ข้างลำตัว แล้วค้อมตัวพร้อมกับย่อเข่าเมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่
- 3) ขณะผู้ใหญ่ นั่งหรือนอนกับพื้น ให้เดินผ่านระยะห่างพอสมควรในลักษณะสำรวจมมือไว้ข้างลำตัว เมื่อใกล้ถึงผู้ใหญ่ให้เดินเข่า เมื่อผ่านไปแล้วยังลุกขึ้นเดิน

### 3.3.5 การนั่ง

มารยาทในการนั่ง จัดเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

- 1) การนั่งพับเพียบ คือ การนั่งราบกับพื้น พับขา ให้ขาขวาทับขาซ้าย หรือ ขาซ้ายทับขาขวา แบ่งออกได้เป็น 4 แบบ ดังต่อไปนี้

(1) การนั่งพับเพียบธรรมดา คือ การนั่งพับเพียบวางมือไว้บนหน้าขา หรือเอามือเท้าพื้นก็ได้ โดยให้ปลายนิ้วมือเหยียดไปข้างหน้า ถ้านั่งขาขวาทับขาซ้าย ให้ใช้มือซ้ายเท้าพื้น ถ้านั่งขาซ้ายทับขาขวา ให้ใช้มือขวาเท้าพื้นอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่สะดวกและเหมาะสม ลักษณะนี้ใช้ในการนั่งสนทนากับเพื่อน หรือนั่งอยู่ตามลำพัง

(2) การนั่งพับเพียบต่อหน้าผู้ใหญ่ อาจนั่งทำไต่ทำหนึ่งตามความเหมาะสม แต่ไม่ควรเท้าแขน สายตาทอดลงเล็กน้อย ไม่จ้องตาผู้ใหญ่จนเสียกิริยา การนั่งลักษณะนี้ใช้ได้ทั้งชายและหญิง คือ

(2.1) นั่งพับเพียบตัวตรง เก็บปลายเท้าโดยเบนปลายเท้าเข้าหาสะโพก มือทั้งสองข้างประสานกัน วางไว้บนหน้าขา ถ้านั่งพับเพียบขาขวาทับขาซ้าย วางมือที่ประสาน บนหน้าขาซ้าย หรือบริเวณหน้าขาจุดใดจุดหนึ่งที่เหมาะสมและสวยงาม

**วิธีประสานมือ** ให้ปฏิบัติในอาการที่สำรวจมมือ อาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- ก. ใช้มือซ้ายหงาย มือขวาคว่ำทับ หรือมือขวาหงาย มือซ้ายคว่ำทับ
- ข. ใช้มือทั้งสองคว่ำทับกัน จะเป็นมือใดทับมือใดก็ได้
- ค. สอดนิ้วระหว่างช่องนิ้วของแต่ละมือคล้ายการประนมมืออย่างหลวม ๆ







## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

(2.2) นั่งพับเพียบค้อมตัวเก็บปลายเท้า วางแขนทั้งสองข้างลงบนหน้าขา ประสานมือ  
อย่างใดอย่างหนึ่งตามข้อ 2.1)

(3) การนั่งพับเพียบประนมมือ เป็นการนั่งพับเพียบ โดยประนมมือให้ปลายนิ้วมือแนบชิดกัน  
ปลายนิ้วตั้งขึ้น แขนแนบตัวระดับอก ไม่กางศอก

(4) การนั่งพับเพียบในพิธีการ ให้นั่งพับเพียบในอาการสำรวมตลอดเวลา

หมายเหตุ ขณะที่นั่งพับเพียบดังกล่าวข้างต้น ไม่ควรพูดคุยหรือส่งเสียงดัง ถ้านั่งนาน และ  
ประสงค์จะเปลี่ยนท่านั่งให้ใช้มือทั้งสองข้างเท้าพื้น ปลายนิ้วมือเหยียดไปข้างหน้า แล้วเปลี่ยนท่านั่งตามสะดวก

### 3.4 กำหนดการแข่งขัน

3.4.1 คณะกรรมการเป็นผู้จัดเตรียมสถานที่จัดงานจำลอง และอุปกรณ์ ในการประกวดทำต่างๆ

3.4.2 ผู้เข้าประกวดรายงานตัวก่อนรับฟังคำชี้แจง 15 นาที และจับสลากเพื่อจัดลำดับการประกวด  
มีรายละเอียด ดังนี้

1) ผู้เข้าประกวดแต่งกายชุดนักเรียน นักศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย  
เครื่องแบบ นักเรียน พ.ศ. 2551 ข้อ 10 เครื่องแบบนักเรียนระดับมัธยม ศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพและ  
ระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาหรือ ตามเครื่องแบบนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษาที่ กำหนด

2) ก่อนการประกวด ผู้เข้าประกวดและครูที่ปรึกษาต้องใช้เครื่องมือสื่อสารและปิดสัญญาณทุก  
ชนิด

3) ครูที่ปรึกษาทุกทีม ที่เข้าร่วมการประกวดสามารถเข้าชมการประกวดได้

3.4.3 ผู้เข้าประกวดแต่ละทีมจับสลากทำบังคับเลือก แล้วมอบให้พิธีกรประกาศ

3.4.4 ผู้เข้าประกวดปฏิบัติทำบังคับและทำบังคับเลือกตามกำหนด

### 3.5 สิ่งสำหรับผู้เข้าแข่งขันต้องเตรียม

3.5.1 แต่งกายด้วยเครื่องแบบชุดนักเรียน นักศึกษา สุภาพเรียบร้อย

3.5.2 บัตรประจำตัวนักเรียน นักศึกษา

3.5.3 บัตรประจำตัวประชาชน

### 3.6 เกณฑ์การตัดสิน หรือ เกณฑ์การให้คะแนน

3.6.1 สัดส่วนคะแนนทำการประกวด ดังนี้

- |                   |         |
|-------------------|---------|
| 1) ความถูกต้อง    | 5 คะแนน |
| 2) ความสวยงาม     | 3 คะแนน |
| 3) ความพร้อมเพียง | 3 คะแนน |





## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

- |                     |         |
|---------------------|---------|
| 4) ความเป็นธรรมชาติ | 3 คะแนน |
| 5) บุคลิกภาพ        | 3 คะแนน |
| 6) ปฏิภาณไหวพริบ    | 3 คะแนน |

สรุป การประกวด 1 รายการ รวม 20 คะแนน จำนวน 5 ท่าประกอบ รวมทั้งสิ้น 100 คะแนน

### 3.7 มาตรฐานการให้คะแนน ดังนี้

คะแนนเต็ม 5 ใช้เกณฑ์ดังนี้

ดีมาก = 5                      ดี = 4                      พอใช้ = 3

คะแนนเต็ม 3 ใช้เกณฑ์ดังนี้

ดีมาก = 3                      ดี = 2                      พอใช้ = 1

### 3.8 คณะกรรมการตัดสิน

- 1) ระดับจังหวัด ให้มีคณะกรรมการตัดสินไม่เกิน 7 คน โดยประธานกรรมการบริหาร อวท.  
ระดับจังหวัดพิจารณาลงนาม
- 2) ระดับภาค และระดับชาติ ให้มีคณะกรรมการตัดสินไม่เกิน 7 คน โดยมีบุคคลภายนอกอยู่ใน  
พื้นที่ไม่เกิน 2 คน
- 3) กรณีมีความจำเป็นต้องเพิ่มคณะกรรมการตัดสินให้ประธานกรรมการบริหารองค์การนักวิชาชีพ  
ในอนาคตแห่งประเทศไทยระดับภาค ลงนามแต่งตั้งอนุกรรมการ
- 4) เป็นผู้ทรงวุฒิจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา  
ขั้นพื้นฐาน ที่มีประสบการณ์ในส่งนักเรียนเข้ารับการแข่งขันมารยาทไทยระดับภาคหรือ  
ระดับชาติ
- 5) การตัดสินการประกวด คณะกรรมการจะตัดสินจากการให้คะแนนการประกวดมารยาทไทยโดยใช้  
รูปแบบเกณฑ์การตัดสินที่ถูกต้องตามแนวปฏิบัติมารยาทไทย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวง  
วัฒนธรรม
- 6) คณะกรรมการตัดสิน ตัดสินผู้เข้าประกวด โดยต้องปฏิบัติท่าต่างๆ ครบจำนวน 5 ท่า ประกอบด้วย  
ด้วย ท่าบังคับ 2 ท่า และท่าบังคับเลือก 3 ท่า (ตามที่มีผู้เข้าประกวดจับสลากท่าประกวดได้)
- 7) ในกรณีที่คะแนนเท่ากัน ให้ทีมที่มีคะแนนเท่ากันประกวดใหม่ หรืออยู่ในดุลพินิจของ  
คณะกรรมการตัดสิน
- 6) คณะกรรมการตัดสิน ให้คะแนนโดยพิจารณาทางท่าอย่างละเอียดและใกล้ชิด





## เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

### การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)  
ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

#### 3.9 คณะกรรมการดำเนินงาน

- 1) ระดับจังหวัด ให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน โดยประธานกรรมการบริหาร อวท. ระดับจังหวัด พิจารณาลงนามแต่งตั้ง
- 2) ระดับภาค ให้มีคณะกรรมการดำเนินงานโดยอยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ระดับภาค
- 3) ระดับชาติ ให้มีคณะกรรมการดำเนินงานไม่เกิน 15 คน โดยมีผู้แทนของแต่ละภาค ๆ ละ 1 คน และภาคที่เป็นเจ้าภาพพิจารณาคณะกรรมการ จำนวน 11 คน โดยเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพิจารณาลงนามแต่งตั้ง
- 4) จัดการประชุมร่วมกับคณะกรรมการตัดสิน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การแข่งขันและเกณฑ์การตัดสิน

#### 4. การพิจารณาเหรียญรางวัลตามเกณฑ์มาตรฐาน

- 1) คะแนน 80 ขึ้นไป ระดับเหรียญทอง
- 2) คะแนน 70 - 79 ระดับเหรียญเงิน
- 3) คะแนน 60 - 69 ระดับเหรียญทองแดง

#### 5. การจัดอันดับรางวัล

- 1) ชนะเลิศ ได้คะแนนสูงสุด
- 2) รองชนะเลิศอันดับ 1 ได้คะแนนรองจากรางวัลชนะเลิศ
- 3) รองชนะเลิศอันดับ 2 ได้คะแนนรองจากรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
- 4) รองชนะเลิศอันดับ 3 ได้คะแนนรองจากรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- 5) รองชนะเลิศอันดับ 4 ได้คะแนนรองจากรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 3
- 6) รางวัลชมเชย ได้คะแนนรองจากรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 4 และมีคะแนนอยู่ในระดับเหรียญทองแดงขึ้นไป

#### 6. รางวัลที่ได้รับ

- 1) ชนะเลิศ ได้รับโล่พร้อมเกียรติบัตร (ระดับภาคและระดับชาติ)
- 2) รองชนะเลิศอันดับ 1 ได้รับเกียรติบัตร
- 3) รองชนะเลิศอันดับ 2 ได้รับเกียรติบัตร
- 4) รองชนะเลิศอันดับ 3 ได้รับเกียรติบัตร
- 5) รองชนะเลิศอันดับ 4 ได้รับเกียรติบัตร





เกณฑ์ กติกา การประกวด ทักษะพื้นฐาน

การประกวดมารยาทไทย

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ระดับสถานศึกษา ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับชาติ ปีการศึกษา 2565-2567

6) รางวัลชมเชย

ได้รับเกียรติบัตร

**หมายเหตุ**

- 1) โฉรางวัลมอบให้สถานศึกษา เกียรติบัตรมอบให้สถานศึกษา ผู้เข้าแข่งขัน และครูผู้ควบคุม
- 2) ผลการตัดสินของคณะกรรมการถือว่าเป็นที่สิ้นสุด

